

„EGYEZSÉG VAGY PERESKEDÉS?” – GONDOLATOK A KÖTELEZŐ MEDIÁCIÓ TÁRGYKÖRÉBEN *

*Turányi Noémi Tímea*¹

Magyarországon a legelterjedtebb konfliktuskezelési módszer – az ügyek jelentős száma alapján - a peres eljárás.² A bírósági eljárásban a felek, mint felperes és alperes vesznek részt, az eljárás pedig a bíró által hozott ítélettel zárul. Azonban a klasszikus peres eljárás mellett egyre több alternatív vitarendezési fórum áll rendelkezésre a felek közötti jogvita bíróságon kívüli rendezésére. Az alternatív vitarendezési eljárások közé tartozik a mediációs eljárás, mely továbbra is gyerekcipőben jár annak ellenére, hogy több évtizede képezi a hazai jogrendszer részét.

A mediáció meghatározására idáig még nem született egy általános érvényű, valamennyi jogrendszerre egyaránt kiterjedő, egységes fogalom. Amennyiben megkísérelnénk egy átfogó definíció megalkotását, akkor feltehetően abból indulnánk ki, hogy a mediáció egy kreatív egyezségteremtési módszer.³ Elsődleges célja pedig a kialakult konfliktus konszenzussal történő megoldása, egy kívülálló, harmadik fél (mediátor) közreműködésével. Az egyezség létrehozása során egy kölcsönösen elfogadható konszenzus elérése a cél. Fontos hangsúlyozni, hogy a mediátor csupán a felek kommunikációját segíti, ugyanis a felek közötti sikeres megállapodás alappillére, hogy a felek önszántukból jussanak el a megállapodáshoz – így elvárható, a későbbiekben annak betartása. A mediációs eljárásban történő részvétel önkéntes, mely az eljárás egyik fontos alapelve. Tanulmányomban arra keresem a választ, hogy vajon az önkéntesség elvének tiszteletben tartása, vagy inkább a kötelező mediáció alkalmazásával elért eredmények bírnak nagyobb jelentőséggel a megállapodás létrehozása kapcsán. Miért döntött úgy a jogalkotó, hogy az alapelv ellenére mégis intézményesíti a kötelező mediációt? Magyarországon pontosan mit jelent a kötelező mediáció, és hogyan működik a gyakorlatban? Indokolt volna a kötelező vagy önkéntes mediációra utalás eseteinek bővítése? Jelenleg a közvetítői megállapodásban foglaltak bírósági úton nem kikényszeríthetőek. Vajon célszerű lenne a megállapodáshoz kötelező joghatást kapcsolni?

A mediáció

A mediációs folyamat eljárási garanciái közé tartozik, hogy a mediátor kizárólag egy független, pártatlan, harmadik személy lehet, aki az adott ügyben nem érdekelt. Emellett

---

* DOI 10.21867/KjK/2020.1.15.

¹ Dr. Turányi Noémi Tímea, doktorandusz, DE Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, turanyi.noemi@gmail.com

A tanulmány megírása és megjelentetése az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programjai keretében valósult meg.

² Sáriné Simkó Ágnes (2006): *A Mediáció. A közvetítői tevékenység*, Budapest, HVG-ORAC Kiadó, 64.

³ Szekeres Diána (2016): *A bírósági mediáció kapujában*. Alkalmazott tudományok II. fóruma, Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest, 617.

további követelményként fogalmazódik meg a közvetítés bizalmi jellegének kialakítása, és a titoktartás biztosítása. A közvetítőt titoktartási kötelezettség terheli, minden olyan tényt és adatot illetően, amiről közvetítőként tudomást szerez. Bíróságra tanúként történő beidézése esetén vallomástételi tilalom áll fenn.⁴

A mediációs eljárás előnye, hogy a felek között fennálló vitás kérdés teljesen más megvilágításba kerül, a jogok és kötelezettségek feltárása helyett az érdekek és szükségletek kerülnek a középpontba, ezáltal javulhat a felek közötti jövőbeni kapcsolat. A konszenzus létrehozása érdekében a kölcsönös előnyök elérésére törekednek, így egy sikeres eljárás esetén a felek között egyfajta nyertes-nyertes helyzet alakul ki. A mediáció épp ezért nem tekinthető a bírósági eljárás alternatívájának, sokkal inkább önálló eljárás, mely a probléma megértésére fókuszál.⁵

Közvetítói eljárás a polgári ügyekben

A bíróság a per bármely szakaszában kísérletet tehet, arra hogy a felek a jogvitát, vagy annak egy részét egyezséggel rendezzék, emellett kötelessége tájékoztatni a feleket a közvetítói eljárás igénybevételének lehetőségéről.⁶

A bírósági közvetítói eljárás lefolytatásához három feltétel együttes fennállása szükséges: a vitában állók felek között peres vagy nemperes eljárás van folyamatban; a felek közösen terjesztik elő a közvetítói eljárás megindítására vonatkozó kérelmet; valamint a kérelmet olyan bírósághoz kell benyújtani, amely bírósági közvetítói feladatok ellátásával is foglalkozik.⁷ A per során célszerű a mediációs eljárás elrendelése, amennyiben a felek közötti kapcsolat a jövőre vonatkozóan fontos szerepet játszik, így a későbbi jó kapcsolat fenntartása érdekében fontos a békés megoldás (munkaügyi-, és szomszédjogi perek esetén), valamint ahol a feleket a konfliktus személyesen is érinti (családjogi perek).⁸

Mit jelent a kötelező mediáció?

A kötelező mediáció lényege, hogy az eljárásban a felek nem önkéntesen, hanem a bíróság általi kötelezés alapján vesznek részt. Az Európai Unió joggyakorlatában megjelenő eljárások tekintetében két típust különböztethetünk meg: egyrészt előfordulhat, hogy a bíróság a bírósági peres eljárás előtt mediációs eljárásra utalja, és annak sikertelensége esetén kerülhet csak sor a bírósági tárgyalásra. Másrészt előfordulhat az is, hogy nem konkrétan a mediációs eljárásban történő részvételre, hanem sokkal inkább az együttműködésre kötelezi a feleket, így elrendeli a mediációs eljárás első tájékoztató ülésén történő részvételt (kötelezően választható mediáció).⁹

Az európai országok közül a kötelezően választható mediációt alkalmazza Belgium, Hollandia, Románia, ahol a bíróságok csupán javasolhatják a közvetítói eljárás

⁴ Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény, 170. § (1) d) bekezdés

⁵ Németh Zoltán (2018): A kötelező mediáció intézménye az EU-tagállamokban, *Érvek, ellenérvek, következtetések. Fontes Iuris*, 4. évfolyam, 4. szám, 39.

⁶ Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény, 238.§

⁷ <https://birosag.hu/birosagi-kozvetites> (letöltés dátuma: 2020. január 13.)

⁸ Szekeres (2016): *i.m.*, 645.

⁹ Németh (2018): *i.m.*, 39.

lefolytatását, de a feleket nem lehet az eljárásban való részvételre kötelezni. Ezzel szemben Olaszország és Írország hatékonyan alkalmazza a kötelező mediáció intézményét. Olaszország esetében a polgári ügyekben kötelező a mediáció igénybevétele, azonban a családjogi tárgyú ügyekben a bíróság 2011-től kezdve csak javasolhatja a közvetítői eljárást.¹⁰

A kötelező mediáció intézménye hazánkban

A kötelező közvetítés részletszabályait a közvetítői eljárásról szóló törvény szabályozza.¹¹ A törvény kimondja, hogy bíróság, vagy hatóság kötelezheti a feleket arra, hogy közvetítői eljárást vegyenek igénybe. Kötelező közvetítői eljárás esetén a bíróság, illetve a hatóság arra kötelezi a feleket, hogy vitájukat – részben vagy egészben – megállapodással történő lezárása céljából legalább egy közvetítővel együttműködjenek, és ezen együttműködési kötelezettségük keretében a felek kötelesek:

- a) közösen közvetítőhöz fordulni
- b) az első közvetítői megbeszélésen részt venni.

A felek a közvetítői eljárást a kötelezést tartalmazó határozat közlését követő 15 napon belül kötelesek közösen kezdeményezni.¹²

A hatályos jogszabályok alapján tehát jelenleg nem létezik a bírósági eljárást megelőző kötelező mediáció intézménye, azonban a kötelezően ajánlott mediációs eljárásra utalás jogintézményével több helyen is találkozhatunk.

Amennyiben a bíróság elrendelte a kötelező közvetítést, a felek két féle módon kezdeményezhetik a közvetítői eljárást: egyrészt rendelkezésükre áll a bíróságon belül működő közvetítés lehetősége, másrészt lehetőségük van az Igazságügyi Minisztérium hivatalos közvetítői névjegyzékében szereplő ún. civil közvetítők közül választani. A bírósági közvetítés egyik jelentős előnyei közé tartozik az eljárás ingyenessége, szemben a névjegyzékből választott mediátor eljárásával, melynek sikeressége esetében a bíróság csupán költségkedvezményt ajánl fel.¹³

Mediáció a Ptk.-ban

A közvetítés anyagi jogi szabályozása az új Ptk. hatályba lépéséhez köthető. A törvény külön nevesíti azokat az eseteket melyek kapcsán elrendelhető a mediáció önkéntes és kötelező(en választható) formája.

Önkéntes mediáció

A házastársak a házassági bontóper megindítása előtt vagy a bontóper alatt – saját elhatározásukból vagy a bíróság kezdeményezésére – kapcsolatuk, illetve a házasság felbontással összefüggő vitás kérdések megegyezéssel történő rendezése céljából

---

¹⁰ Gothárdi Enikő – Vogyicska Petra (2012): A családjogi mediáció gyakorlata Európában. *Magyar Jog*, 2012./10. szám, 618.

¹¹ Közvetítői eljárásról szóló 2002. évi LV. törvény (továbbiakban: Kztv.)

¹² Kztv. 38/E §

¹³ Németh (2018): *i.m.*, 41.

közvetítői eljárást vehetnek igénybe. Az eljárás eredményeként létrejött megállapodásukat a bíróság által jóváhagyott perbeli egyezségbe foglalhatják.¹⁴

A feleknek eddig is lehetőségük volt a közvetítői önkéntes eljárás igénybevételére, azonban a jogalkotó az új Ptk. kodifikációja során fontosnak tartotta, hogy ezen túl a bíróság számára is törvényi lehetőséget biztosítson a békítésre, és a békés válás elősegítésére. A bíróság a közvetítői eljárást akkor kezdeményezheti, ha a házastársak közötti viszony nem romlott meg oly annyira, hogy a közvetítői eljárás alkalmazását lehetetlenné tenné, valamint, ha a felek hajlandóságot mutatnak a vitás kérdések békés rendezésére.¹⁵ Ebben az esetben a bíróság kizárólag javasolhatja az eljárásban való részvételt, azonban értelemszerűen a feleken múlik az, hogy a közvetítői eljárást ténylegesen igénybe veszik-e. Az eljárás eredményeként létrejött megállapodás egyezségbe foglalható, mely megalapozza a megegyezésen alapuló házasságfelbontást.

Kötelező(en választható) mediáció

Az új Ptk. a szülői felügyelettel kapcsolatos ügyekben ugyancsak megteremtette a kötelező mediáció elrendelésének anyagi jogi alapját.¹⁶ A Törvényjavaslat indokolása kimondta, hogy a kiskorú gyermek alapvető érdeke, hogy a szülők közös megegyezéssel döntsenek a szülői felügyelet kérdéseiről és jövőbeli gyakorlásáról, ugyanis kizárólag ők tudják eldönteni, hogy mi a legjobb a gyermeküknek.¹⁷

A bíróság abban az esetben kötelezheti a feleket a mediációra, amennyiben az eljárástól bármilyen eredmény várható, vagy ha a felek csupán egy rész kérdésben nem tudnak megegyezni, és a gyermek érdekében nélkülözhetetlen a felek későbbi tartós együttműködése.¹⁸ A Törvényjavaslat szerint a kötelező közvetítői eljárás elrendelésének legfőbb indoka a kiskorú gyermek érdekeinek, és kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása. A jogalkotó tehát belátta, hogy a mediációs eljárás kiemelten biztosítja a gyermek érdekeit, szemben a peres eljárással, ahol a szigorú eljárási szabályok betartása miatt a gyermek érdekei esetleg háttérbe szorulnának.

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy a jogalkotó vajon megsértette-e a közvetítés egyik kiemelten fontos alapelvét azáltal, hogy a kötelező mediáció intézményét törvényi szintre emelte.

A közvetítés egyik alapelve: az önkéntesség

A közvetítői tevékenység során az önkéntesség alaptétele kétszeresen is rögzítésre kerül: egyrészt utal arra, hogy a felek önként, szabad akaratukból vesznek részt az eljárásban, másrészt az eljárás sikeressége esetén a befolyástól mentesen létrehozott

---

¹⁴ Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, 4:22. §

¹⁵ T/5949. Ptk törvényjavaslat magyarázata a 3:23. §-hoz, <https://www.parlament.hu/irom38/05949/05949.pdf> (letöltés dátuma: 2020. január 15.)

¹⁶ Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény. 4:172. §

¹⁷ Ptk. Törvényjavaslat, T/5949. Magyarázat a 3:176. §-hoz

¹⁸ Norvégiában a szülői felügyelettel kapcsolatos jogvita csak abban az esetben kerülhet bíróság elé, ha előtte a felek részt vettek a közvetítői eljárásban (*fylkesmann*), és ez nem vezetett eredményre, illetve, ha a felek végrehajtható bírósági határozatot szeretnének (forrás: Norvég Csjt. 34. §, 44. §).

egyezségre vonatkozóan, önként vállalják a megállapodásban foglaltak teljesítését.¹⁹ A bíróság által kötelezővé tett közvetítés pedig épp az eljárásban való önkéntes részvételtől fosztja meg a feleket. Azonban, a hazai szabályozás nem a közvetítői eljárásban történő részvételre kötelez, hanem csupán arra, hogy a felek közösen jelenjenek meg az első közvetítői ülésen, amelynek keretében részletes tájékoztatást kapnak az eljárás lényegéről, folyamatáról, és előnyeiről, ezáltal eldönthetik, hogy igénybe kívánják-e venni a közvetítői eljárást.

A mediáció során létrejött megállapodás joghatása

A sikeres közvetítői eljárás eredményeként a felek által közösen elfogadott, írásbeli megállapodás jön létre, mely joghatását tekintve nem kikényszeríthető. A megállapodásban foglaltak²⁰ betartása a felek lelkiismeretén nyugszik. Épp emiatt a hatályos szabályozás is, mintha azt érzékeltetné, hogy mivel nem fűződnék joghatások az egyezség betartásához, ezért a megállapodás nem bír jogi relevanciával a jövőre vonatkozóan.²¹ De vajon mi értelme van az írásbeli megállapodás létrehozásának, ha az a későbbiekben nem kikényszeríthető?

A kötelező mediáció azonban kivételt képez ez alól, ugyanis a sikeres megállapodást követően az ügy visszakerül az eredeti bírósághoz, ahol egyrészt a bíró határoz az illetékkedvezmény mértékéről,²² másrészt megvizsgálja a megállapodást, és amennyiben megfelel a jogszabályi feltételeknek a bíró általi jóváhagyást követően jogerősségé és végrehajthatóvá válik.²³ Természetesen a jogbiztonság fenntartása érdekében a jogszabály lehetőséget biztosítana az egyezség közös megegyezéssel történő későbbi módosítására.²⁴

Ez a megoldás támogatja a felek önkéntes teljesítését, sőt arra ösztönzi őket, hogy felelősségteljes megállapodást kössenek egymással.

Az Európai Unió Közvetítésre vonatkozó Irányelve rögzíti, hogy a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodást bíróság vagy más hatóság végrehajthatóvá nyilváníthatja.²⁵ Továbbá azt is kiemeli, hogy a tagállamok kötelezettsége biztosítani a megállapodás végrehajthatóvá nyilvánításának lehetőségét, azonban minden esetben

---

¹⁹ Nagypál Szabolcs (2011): A közvetítés jogelmélete: a mediáció folyamata és alapelvei. *Jog – Állam – Politika*, 3. évfolyam, 2. szám, 43-44.

²⁰ A megállapodásban általában valamilyen kötelezettség vállalás történik legalább az egyik, vagy mindkét fél részéről.

²¹ Varga Szabolcs (2009): A családi közvetítés (mediáció) specifikumai és problémái. *De Iurisprudentia et iure publico*, jog- és politikatudományi folyóirat, 3. évf., 2009/2. szám, 30.

²² Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (6) bekezdés szerint illetékkedvezményre jogosultak a felek amennyiben a polgári pert megelőzően közvetítői eljárásban vettek részt. Az illetékkedvezmény mértéke legfeljebb 50.000 forinttal csökkenhet.

²³ Klisics Diána (2009): Mediáció családjogi ügyekben – a gyökerekről és a sajátosságokról. *DÍKÉ, A Márkus Dezső Összehasonlító Jogtörténeti Kutatócsoport Folyóirata*, 2019/3., 46.

²⁴ Varga (2009): *i.m.*, 30.

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/52/EK irányelve - A polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól, 6. cikk (2) bekezdés

vizsgálni kell azt, hogy a megállapodásban rögzített feltételek megfelelnek-e az adott tagállam nemzeti jogszabályainak.²⁶

Az európai joggyakorlat alapján megállapítható, hogy egyre több ország vállalja a közvetítői eljárások során létrejött megállapodások végrehajthatóságának biztosítását. Ennek megoldásaként – hasonlóan a hazai szabályozáshoz - a bíróság záradékolja a megállapodást. A bírósági jóváhagyásra minden sikeres közvetítői eljárást követően sort kell keríteni Belgiumban, Spanyolországban, és Olaszországban. Ezzel ellentétben vannak olyan országok, ahol kizárólag abban az esetben kerülnek a közvetítői megállapodások a bíróságok elé, amennyiben a bíróság utalta a feleket kötelező mediációra.²⁷

Következtetések

A kötelező mediáció intézménye sérti-e az önkéntesség elvének érvényesülését? Az intézmény bevezetésével kapcsolatban számos szakember hívta fel a figyelmet arra, hogy a mediáció kötelezővé tételével a jogalkotó tulajdonképpen megfosztja a „lelkétől” a mediációs eljárást. Ennek ellenére a jogalkotót nem lehetett eltántorítani a céljától, és az új Ptk. hatályba lépésével megteremtette a kötelező közvetítés anyagi jogi alapjait. Azonban a közvetítői eljáráson való részvétel helyett, a feleket csupán kölcsönös együttműködésre kötelezte, és lehetőséget teremtett arra, hogy a felek az első közvetítői eljáráson alaposabban megismerkedjenek a mediáció lényegével, az eljárás folyamatával, és egyéb sajátosságaival, mindezek birtokában pedig dönthettek arról, hogy a fennálló vitát közvetítői- vagy peres eljárásban kívánják-e folytatni. A jogalkotó tehát figyelt arra, hogy az eljárás alappilléreinek számító önkéntesség elvét továbbra is fenntartsa.

Az önkéntesség alapelve, vagy a kötelező mediációval elért megállapodások bírnak nagyobb jelentőséggel? A tényleges kötelező mediáció elrendelése esetén a felek önkéntességét három típusba sorolhatjuk:

1. Amikor a felek tényleges együttműködést tanúsítanak, a közvetítői megállapodást magukra nézve kötelezőnek ismerik el, és betartják.
2. A mediációs eljárásra történő kötelezés magában hordozza annak veszélyét, hogy a felek az eljárás során azt a látszatot keltik, hogy együttműködőek, azonban az ilyen módon létrehozott megállapodást a későbbiekben nem áll szándékukban betartani.
3. Abban az esetben, ha a bíróság annak ellenére, hogy nem áll fenn a felek részéről a kölcsönös együttműködésre való hajlandóság mégis elrendeli a kötelező mediációt, garantált, hogy az eljárás nem fog megállapodással zárulni.

Mivel a mediáció a felek önkéntes együttműködésére épül, ezért véleményem szerint a kötelező mediáció intézménye csak abban az esetben működőképes, amennyiben a felek hajlandóan az együttműködésre, és a konszenzus létrehozására.

---

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/52/EK irányelve – A polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól, Preambulum (19)

²⁷ Gothárdi – Vogycska (2012): *i.m.*, 618.

Az utóbbi két típus azonban kétségtelenül az eljárás kiüresedését okozná, továbbá az ilyen módon kikényszerített mediációs eljárás ahelyett, hogy a felek érdekeit szolgálná, csak további többletköltségeket, és feleslegesen elpazarolt időt eredményezne.

Álláspontom szerint a hazai jogalkotó jó döntést hozott azzal, hogy az önkéntesség elvét szem előtt tartva vezette be a közvetítésben való választható részvétel lehetőségét, mely amellett, hogy kiváló lehetőséget biztosít az együttműködésre hajlandó felek számára, tovább népszerűsíti a jogintézményt.

Indokolt-e a kötelező vagy önkéntes mediációra utalás eseteinek bővítése? A hatályos szabályozás alapján a bíróság két esetben élhet a közvetítésre utalás lehetőségével: a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó ügyekben kötelező mediációt rendelhet el, míg a házasság felbontással kapcsolatos ügyekben a bíró mindössze javasolhatja a közvetítés igénybevételét. A hazai és a külföldi joggyakorlat összevetése alapján megállapítható, hogy hazánk kizárólag szűk körben teremtett jogszabályi lehetőséget a kötelező mediáció elrendelésére, emiatt megalapozott lenne a közvetítésre utalható ügyek felülvizsgálata.²⁸ Úgy gondolom, hogy az ügyek felülvizsgálatát úgy lenne érdemes lefolytatni, hogy elsődlegesen azok az ügykörök kerüljenek előtérbe, melyek tipikusan érdekkonfliktussal járnak, továbbá a felek közötti jövőbeli együttműködés kiemelten fontos.

Vajon célszerű lenne a közvetítői eljárás során létrehozott megállapodáshoz kötelező joghatást kapcsolni? Először is fontosnak tartom leszögezni, hogy a közvetítői eljárás általában érdekkonfliktusok megoldására alkalmas, amely nem minden esetben azonos a jogvita fogalmával. A közvetítés középpontjában nagyrészt az érdekek, szükségletek, és érzelmek dominálnak így ebből a megközelítésből nézve nem tűnik szükségesnek a jogi úton történő kikényszerítés biztosítása.

Amennyiben a közvetítői megállapodásban a felek jogilag releváns követelményekben egyeztek meg célszerű a bíróság jóváhagyását kérni, mely a vitában álló felek számára egyfajta garanciát jelentene az egyezség betartására.

Azonban visszatérve a mediációt átszövő önkéntesség elvéhez: meglátásom szerint a felek által önként létrehozott megállapodásban foglaltakhoz sokkal jobban tartják magukat a felek, ugyanis a saját érdekei érvényre juttatása érdekében az egyéni teljesítőképessége figyelembevételével hozzák létre az egyezséget.

Az eljárás egyik legjelentősebb előnyei közé tartozik az, hogy a felek önállóan döntenek az őket érintő legfőbb kérdésekben, a kölcsönös előnyök elérése pedig úgy alakítja a felek közötti viszonyt, hogy az egyezséggel egyfajta nyertes-nyertes helyzet alakul ki. Ezzel szemben a peres eljárásban a feleket érintő kérdésben a bíró dönt, az ítéletek pedig általában pernyertes és pervesztet hirdetnek. Mindezek alapján nem véletlenül tartják úgy, hogy: „*A legrosszabb egyezség is jobb, mint a legjobb ítélet.*”

***

---

²⁸ Szirbikné dr. Makó Tímea (2017): A bírósági közvetítés jelene és helye az új Polgári perrendtartás koncepciójában. *Magyar Bírói Egyesület*, mabie.hu.

<https://www.mabie.hu/attachments/article/122/A%20b%20C3%ADr%20C3%B3s%20C3%A1gi%20k%20C3%B6zvet%20C3%ADt%20C3%A9s%20jelene%20C3%A9s%20helye%20az%20C3%BAj%20Polg%20C3%A1ri%20perren%20E2%80%A6.pdf> (letöltés dátuma: 2020. január 13.)

A kötelező mediáció hazai jogrendszerbe történő átültetése kapcsán különösen pozitívnak tartom, hogy a jogalkotó az eljárásra kötelezés ellenére figyelembe vette az önkéntesség alapelvét. Véleményem szerint a közvetítői eljárásban való részvétel bíróság útján történő kikényszerítése teljes mértékben ellentétes a mediáció szemléletével és magában hordozza annak kockázatát, hogy az eljárás teljes mértékben formálissá váljon, melyet a bírósági peres eljárást megelőzően kötelező igénybe venni. A mediáció igénybevétele több szempontból is előnyös lehet a felek számára, emiatt sokkal fontosabbnak tartom a mediációs eljárás pozitívumainak hangsúlyozását, amelyre az alábbi idézet is igyekszik rávilágítani: „*Kerüld a pereskedést! Győzd meg ismerőseidet, kössenek kompromisszumot, amikor csak lehet! Hívd fel a figyelmüket, hogy a pereskedés győztese milyen gyakran vesztes a valóságban a kiadások, költségek, és az elfecsérelt idő tekintetében.*” – mondta Abraham Lincoln (1850). Gondolata még most is aktuális, talán aktuálisabb, mint valaha.

Források jegyzéke:

- Gothárdi Enikő – Vogycska Petra (2012): A családjogi mediáció gyakorlata Európában. *Magyar Jog*, 2012/10. szám.
- Klisics Diána (2009): Mediáció családjogi ügyekben – a gyökerekről és a sajátosságokról. *DÍKÉ, A Márkus Dezső Összehasonlító Jogtörténeti Kutatócsoport Folyóirata*, 2019/3., 46.
- Nagypál Szabolcs (2011): A közvetítés jogelmélete: a mediáció folyamata és alapelvei, *Jog – Állam – Politika*, 3. évfolyam, 2. szám.
- Németh Zoltán (2018): A kötelező mediáció intézménye az EU-tagállamokban, Érvek, ellenérvek, következtetések. *Fontes Iuris*, 4. évfolyam, 4. szám.
- Sáriné Simkó Ágnes (2006): A Mediáció. A közvetítői tevékenység. Budapest, HVG-ORAC Kiadó.
- Szekeres Diána (2016): *A bírósági mediáció kapujában*. Alkalmazott tudományok II. fóruma, Budapest, Budapesti Gazdasági Főiskola.
- Varga Szabolcs (2009): A családi közvetítés (mediáció) specifikumai és problémái. *De Iurisprudentia et iure publico*, 3. évf., 2009/2. szám.
- Szirbikné dr. Makó Tímea (2017): A bírósági közvetítés jelene és helye az új Polgári perrendtartás koncepciójában. *Magyar Bírói Egyesület*, mabie.hu.
- Az Európai Parlament és a Tanács 2008/52/EK irányelve – A polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól
- Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény
- Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény
- Közvetítői eljárásról szóló törvény 2002. évi LV. törvény
- Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- T/5949. Ptk törvényjavaslat magyarázata a 3:23. §-hoz.
<https://www.parlament.hu/irom38/05949/05949.pdf>